

Nr 258.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående kostnader i samband med Sveriges deltagande i vissa internationella organisationer; given Stockholms slott den 8 maj 1948.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Östen Undén.

Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, i statsrådet å Stockholms slott den 8 maj 1948.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför ministern för utrikes ärendena följande.

Tidigare denna dag har jag anmält fråga om riksdagens godkännande av den konvention angående europeiskt ekonomiskt samarbete, som den 16 april 1948 undertecknades i Paris, samt om Sveriges deltagande i arbetet inom den nya organisation, som upprättats genom nämnda konvention. Vad beträffar vissa anslagsfrågor, sammanhängande med deltagandet i detta arbete, får jag anföra följande.

Enligt artikel 23 i konventionen, samt artikel 4 i tilläggsprotokollet nr II angående finansiella bestämmelser, skola medlemsstaternas bidrag till organisationens kostnader utgå efter en bidragsskala, som skall fastställas av organisationens råd. I avvaktan på att så sker skola, enligt en av rådet antagen resolution, erforderliga medel för organisationens löpande verksamhet bestridas genom bidragsförskott av medlemsstaterna enligt en provisorisk skala, utarbetad såvitt möjligt med utgångspunkt från de procent-siffror, som gälla för respektive medlemsstaters bidrag till Förenta Nationerna. För Sveriges del utgör ifrågakvarande provisoriska procentsats 5,40 %.

Då det ännu icke är möjligt att närmare bedöma storleken av organisationens budget, och då Sveriges bidragsprocent icke definitivt fastställts, kan medelsbehovet för täckande av ifrågakvarande bidrag för dagen icke angivas. För ändamålet torde lämpligen kunna anvisas ett förslagsanslag av 200 000 kronor, att uppföras på tilläggsstat till gällande riksstat. Jag vill i detta sammanhang nämna att bidraget skall gäldas i franska francs eller, delvis och i undantagsfall, i andra europeiska valutor.

Betydelsen av det arbete, som förestår för organisationen, och omfattningen av de uppgifter, som tilldelats denna, medföra vittgående krav i administrativt hänseende för de i verksamheten deltagande staterna. Enbart de produktions-, import- och exportprogram för i första hand årsperioden 1 juli 1948—30 juni 1949, som enligt konventionens bestämmelser skola utarbetas av organisationen på grundval av utredningar och kalkyler inom de enskilda medlemsstaterna, komma att kräva en betydande arbetsinsats av varje deltagande stat, såväl vad gäller verksamheten inom själva organisationen som utarbetandet av de nationella programuppgifterna.

På svensk sida har för det arbete, som hittills varit förenat med deltagandet i Paris-konferenserna — och med Marshall-planen över huvud —, anlåtats departementets finanssakkunnige, som härvid biträtts dels av tjänstemän inom departementet, dels av innehavaren av den iörste kanslissekreterartjänst i finansdepartementet, som anknutits till tjänsten som finanssakkunnig, dels av experter från försörjningskommissionerna och andra berörda myndigheter. Under den senaste tiden har arbetet givits en fastare organisatorisk ram genom att en särskild beredning tillskapats för ändamålet, vari ifrågakvarande tjänstemän och experter ingå som ledamöter.

Någon principiell ändring i nämnda anordning finner jag icke påkallad. Tillkomsten av den nya organisationen kan emellertid motivera en vidare utbyggnad av den administrativa basen på svensk sida, bl. a. genom direkt representation för särskilt berörda intressen. I detta sammanhang vill jag endast gå närmare in på det trängande behov av ytterligare arbetskraft för handläggningen av hithörande frågor, inklusive representationen vid organisationens sammanträden, som den betydligt ökade arbetsbelastningen för de enskilda medlemsstaterna medför. Beträffande sistnämnda punkt må särskilt erinras om att Sverige blivit utsett att under organisationens första verksamhetsår hava en representant, tillika vice ordförande, i den s. k. exekutivkommittén, som sannolikt kommer att vara i praktiskt sett kontinuer-

lig verksamhet. Även representationen i rådet — som kan beräknas bliva inkallat till täta sammanträden — samt i de underkommittéer och arbetsutskott, som kunna komma att tillsättas, kommer att ställa stora krav på tillgänglig personal.

I anslutning till vad jag i det föregående anfört vill jag förorda, att möjligheter öppnas för anlåtande av ytterligare arbetskraft för berörda uppgifter. Den finanssakkunnige avses även fortsättningsvis syssla med hithörande frågor och i egenskap av ställföreträdare för ministern för utrikes ärendena vara svensk huvuddelegat i organisationen, såväl i rådet som i exekutivkommittén. Han bör därvid äga tillgång till biträde av andra tjänstemän i samma utsträckning som hittills. Jag föreslår nu, att därutöver tillskapas ytterligare följande befattningar för ändamålet. I första hand bör en tillfällig befattning i departementet inrättas för en tjänsteman med uppgift bl. a. att såsom ställföreträdare för huvuddelegaten sammanhålla utredningsarbetet m. m. på den svenska sidan. Med hänsyn till arbetets betydelse och till att tjänstens innehavare skall kunna vara särskild föredragande i departementet synes han böra jämställas med byråchef. En andra tjänst synes lämpligen böra inrättas med fast placering vid organisationens säte, d. v. s. Paris. Innehavaren av denna tjänst skall vara arbetsbiträde åt ombuden vid organisationens sammanträden samt kontinuerligt följa organisationens arbete över huvud. Jag föreslår, att denna tjänst erhåller en placering motsvarande andre sekreterares. Slutligen erfordras en skrivbiträdestjänst med placering i Paris för att tillgodose behovet av skrivhjälp åt de svenska ombuden. Samtliga befattningar böra tills vidare inrättas blott temporärt och anställningsformen regleras med hänsyn därtill.

Jag vill i detta sammanhang anmäla att, i den mån utrymme icke kan beredas inom beskickningsfastigheterna i Paris, det torde visa sig nödvändigt att annorstädes förhyra tillfälliga tjänstelokaler för den nya personalen.

Kostnaderna för de ifrågasatta nya tjänsterna synas lämpligen kunna bestridas från vederbörande för motsvarande ändamål avsedda anslag och anslagsposter. Utgående ersättningar förutsättas härvid — med beaktande av de nya tjänsternas nyss berörda, tillfälliga karaktär — böra avpassas efter dem, som tillkomma personal i motsvarande tjänsteställning och placering.

Såsom i det föregående nämnts betraktar jag den här äskade arbetsförstärkningen såsom tillfällig. Behovet av särskild arbetskraft fortsättningsvis för hithörande uppgifter kan rätt bedömas först när utformningen och utvecklingen på längre sikt av arbetet inom den nya organisationen bättre kan överblickas.

Skulle tillkomsten av de nya tjänsterna föranleda överskridanden av berörda anslag eller anslagsposter, torde frågan om reglering av dessa överskridanden senare få upptagas till prövning.

Jag anser mig icke kunna underlåta att i detta sammanhang anmäla ytterligare en personalfråga, berörande en annan internationell organisation, nämligen Förenta Nationernas till Genève förlagda ekonomiska kommission för Europa. De erfarenheter som vunnits under kommissionens hittillsva-

randa verksamhet ha starkt framhåvt behovet av en särskild tjänsteman, förslagsvis i sekreteraregrad, i och för upprätthållande av en kontinuerlig kontakt med kommissionen. Denne tjänsteman borde vara — i varje fall huvudsakligen — placerad i Genève för att där följa kommissionens verksamhet och biträda de delegationer, som företräda Sverige vid möten och sammanträden av olika slag under kommissionens auspicier. Tjänsten synes — intill dess ytterligare erfarenhet vunnits — böra inrättas som tillfällig och även i övrigt enligt samma grunder som föreslagits beträffande de av Paris-organisationen föranledda befattningarna.

Därest det skulle visa sig erforderligt att för arbetet med de ärenden som behandlas i Europakommissionen hava till förfogande en tjänsteman, vilken som regel kunde ingå i de svenska delegationerna vid kommissionens möten och därjämte, när fråga därom uppkommer, leda och sammanhålla utredningsarbetet i Sverige, torde Kungl. Maj:t ha möjlighet att för uppgiften anlita disponibel arbetskraft i analogi med den anordning, enligt vilken en tjänsteman inom utrikesförvaltningen användes för ledande av handelsförhandlingar.

Med åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels till *Bidrag till Organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1948/49 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 200 000;

dels ock godkänna de administrativa anordningar för att tillgodose personal- och lokalbehov för representationen vid vissa internationella organisationer som här föreslagits.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

H. Edelstam.